

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

Titulació acadèmica		Llicència/Màster universitari			
Assignatura		Introducció a l'any litúrgic, el calendari i el martirologi (6L113E)			
Any	2022-2023	Curs	Llicència	Valor lectiu	4,5 ECTS
Període lectiu	2n semestre	Hores setmanals	3	Àrea	Llicència Litúrgia
Professor/a	Dr. Jordi Font i Plana			Llengua	Castellà

Descripció/Justificació

El curs intenta introduir en el temps i la litúrgia. Pel cristianisme el temps cronològic no està anul·lat, sinó que en ell si fa present el temps teològic (temps de Déu o temps escatològic).

La litúrgia dona la seva forma al temps cristià, ja que troba llur font en el Misteri Pasqual (SC 5), i ho ha articulats en tres ritmes litúrgics: el diari (Litúrgia de les Hores), el setmanal (el Diumenge) i l'any (l'Any Litúrgic). La celebració Litúrgica del Temps vol obrir el temps dels homes a l'*Hodie* de Déu. També l'alumne ha de conèixer un llibre litúrgic: el Martirologi Romà. L'aproximació es farà des del punt de vista històric, teològic, pastoral i espiritual. A través de l'anàlisi dels martirologis més importants de la història s'intentarà veure més de la vora l'actual martirologi romà del Concili Vaticà II posant en relleu les característiques formals i el seu contingut teològic.

Requisits i orientacions prèvies

L'objectiu general és arribar a conèixer amb profunditat la comprensió que dona el cristianisme al temps.

Saber extreure la teologia del temps litúrgics a partir de la celebració i dels seus diversos elements: la Paraula de Déu, l'eucologia menor i major,...

Objectius

Generals

1. Tenir una comprensió del temps cristià segons els ritmes del temps amb la celebració litúrgica: el dia, la setmana i l'any.
2. Descobrir com celebra la litúrgia catòlica el Misteri en l'Any Litúrgic.
3. Tenir un millor coneixement d'un llibre litúrgic: el Martirologi romà del Concili Vaticà II
4. Saber-ne l'ús litúrgic del mateix

Específics

- 1.- Conèixer el temps litúrgics segons els llibres del Missal i el Leccionari del CVII
- 2.- Conèixer les diferents característiques dels diversos martirologis
- 3.- Saber articular les dinàmiques teològico-rituals del Martirologi del Concili Vaticà I
- 4.- Discernir sobre les qüestions espirituals i pastorals lligades al culte dels sants

Competències generals

- Capacitat de relacionar els diversos textos litúrgics amb la teologia del temps
- Saber sistematitzar un temps litúrgic per mitjà de les dades bíbliques, si es que existeixen, les fonts litúrgiques, la història, teologia la litúrgia del Concili Vaticà II i la pastoral.

- Conèixer i manejar les diverses fonts litúrgiques: Didache, La Tradició Apostòlica, el Diari d'Egèria, Sacramentaris....

Competències específiques

- 1.- Conèixer el Martirologi Romà del Concili Vaticà II
- 2.- Estudiar els seus *praenotandas*
- 3.- Us litúrgic- pastoral del Martirologi Romà

Continguts:

- 1.- El Temps i la liturgia
- 2.- L'Any Litúrgic
- 3.- Temps forts:
  - Triduum Pasqual i Pasqua. Quaresma i Setmana Santa
  - Advent – Nadal i Epifania durant l'Any i Santoral
- 4.- Del culte dels sants a compilació dels calendaris i martirologis.
- 2.- Origen, desenvolupament i classificació dels diferents martirologis
- 3.- El *Martyrologium Romanum* de 1586
- 4.- El Concili Vaticà II, el *Consilium* i el nou Martirologi Romà
- 5.- Fonts i criteris redaccionals
- 6.- Anàlisi del llibre litúrgic: *Praenotandas, lectiones breves, orationes, elogia*

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

1. A partir d'una exposició de la fenomenologia de temps vist des del punt de vista antropològic i religiós, treure algunes conclusions a partir de la lectura personal de la Carta *Tertio Millennio Adveniente*.
2. En les classes s'explicaran les dades bíbliques, històriques i litúrgiques dels diversos temps litúrgics del Cicle de l'Any. Després els alumnes treballaran diversos materials d'aquests temps (Prefacis, Paraula de Déu, eucologia...) segons els llibres de la Litúrgia del Vaticà II per descobrir-hi i sistematitzar la teologia de cada temps.
3. El treball dels alumnes s'exposarà a classe i es donarà un resum a la resta d'alumnes per poder tenir un esquema dels continguts litúrgics i teològics de cada temps

Avaluació

Criteris d'avaluació:

- 1.- Es valorarà el treball setmanal de cada alumne
- 2.- I es farà un examen de verificació global del coneixement de l'Any Litúrgic

Tècniques d'avaluació:

- 1.- Un treball de seguiment científic de cada temps litúrgic
- 2.- I d'un sant nou a afegir al Martirologi segons els criteris del *Coetus*

Bibliografia bàsica

FONTS

Calendarium Romanum, en el MISSALE ROMANUM EX DECRETO SACROSANCTI OECUMENICI VATICANI II INSTAURATUM AUCTORITATE PAULI PP. VI PROMOLGATUM IOANNIS PAULI II CURA RECOGNITIVUM, *Missale Romanum*, Editio typica Prima, Jueves Santo y Dia de Pascua 1969, Secundae 27 de marzo de 1975 et Tertia, Ed. Vaticana 2002.

Martyrologium Romanum ex decreto Sacrosancti Oecumenici Concilii Vaticani II instauratum

auctoritate Ioannis Pauli P. II promulgatum. Edio Typica. Typis Vaticanis, 2001 i 2a. Edición típica 2004

MISSALE ROMANUM EX DECRETO SACROSANCTI OECUMENICI VATICANI II INSTAURATUM AUCTORITATE PAULI PP. VI PROMOLGATUM, *Ordo Lectionum Missae*, Editio typica altera Ed. Vaticana, 1a. ed. 25 de mayo 1969 ; 2a.ed. 25 de marzo de 1975.

MANUALS i ALTRE BIBLIOGRAFIA

ALDAZABAL, J., “El Martilogio, testimonio de la santidad de la Iglesia” *Phase* 250-251 (2002) 311-334

AUGÉ, M., *A traves del Año litúrgico. Cristo mismo presente en su Iglesia* (Biblioteca litúrgica 49), CPL: Barcelona 2016

CASTELLANO, J., *El Año Litúrgico. Memorial de Cristo y mistagogia de la Iglesia*, CPL; Barcelona 1994

CULLMANN, O., *Cristo y el Tiempo*, 1946 Madrid, red. 2008.

DELEHAYE, H., “Le témoignage des martyrologes” *Analecta Bollandiana* 26 (1907) 78-99

DUBOIS, J., *Les martyrologes du Moyen âge latin*. Turnhout 1987;

DUBOIS, J., *Martyrologes d’Usuard au Martyrologe romain. Articles réédités pour son soixante-dixième anniversaire*, Abbeville 1990

ELBERTI, A., *Canto di Lode per tutti i suoi fedeli. Origini e sviluppo della Liturgia delle Ore in Occidente*, Torino 2011.

ÉVENOU, J., “Criterios de composición del nuevo Martirologio”, *Phase* 250-251 (2002) 295-309.ç

FONT PLANA, J., *El tiempo y la liturgia. Vivir el tiempo litúrgicamente* (Biblioteca litúrgica 66), Barcelona: CPL 2022.

LÓPEZ MARTÍN, J., *El Año Litúrgico. Historia y teología de los tiempos festivos cristianos*, BAC Popular Madrid 1964

OLIVAR, A., “El Martirologio”, *Phase* 210 (1995) 457-478.

ROSSO, S., *Il segno del Tempo nella liturgia*, Torino 2002

TALLEY, Th., *Les Origines de l’Année Liturgique*, Paris 1990

TENA, P., “El Martirologio Romano en la pastoral litúrgica” *Phase* 250-251 (2002) 335-349